

Strategi- och budgetplan 2008

Barn- och utbildningsnämnden

Innehållsförteckning

Strategi- och budgetplan

Bilaga 1	Kommungemensamma mål
Bilaga 2	Internbudget 2008
Bilaga 3	Tjänsteskrivelse internbudget 2008
Bilaga 4	Prislistor

Barn- och utbildningsnämnden

Syfte

Barn- och utbildningsförvaltningen ska bidra till att våra barn och ungdomar får bästa möjliga kunskaper för arbete eller fortsatta studier.

Barn och ungdomars olika förutsättningar ska uppmärksammas så att alla har möjlighet att nå kunskapsmålen.

Verksamheten ska kännetecknas av respekt för alla människors lika värde och ge barn och ungdomar en stark tro på sig själva och framtiden.

Omvärldsanalys

Valfrihet och service

Den ökade konkurrensen med fler enskilda anordnare kräver utveckling av kösystemet för att säkra invånarnas möjlighet till att få en förskoleplats inom garantitiden.

Det minskade intresset för familjedaghem har till viss del bidragit till ett ökat behov av platser i förskolan. Ett ökat intresse för att bli dagbarnvårdare för sitt eget barn märks framförallt under våren medan antalet minskar markant till hösten, då det också är lättare att få en förskoleplats i närområdet.

Arbetslösa och föräldralediga, som enligt regelverket har rätt till förskoleplats 15 timmar i veckan, söker i allt större utsträckning dispens och efterfrågar mer tid. Även inom skolbarnsomsorgen söker allt fler föräldrar dispens från gällande regelverk, vilket inte berättigar till plats för arbetslösa och föräldralediga. Många föräldrar framför synpunkter om att de upplever det negativt med den begränsade omsorgstiden och jämför gärna med kommuner som tillämpar generösare regelverk.

Möjligheten att välja skola påverkar de olika skolornas utveckling och elevantal. Många familjer gör medvetna val som de förväntar sig att få tillgodosedda. Det blir allt viktigare för de enskilda skolorna att tydligt visa sin inriktning eller profil och med sjunkande elevantal under några år kommer konkurrensen mellan skolorna att öka. Man kan redan i dag se att vissa skolor har svårigheter att ta emot alla sökande, medan andra har relativt gott om platser. I en tid av valfrihet och föräldrars och elevers krav på ”den bästa placeringen” blir det viktigt att tala om för medborgarna vad varje förskola, skola, fritidsgård har att erbjuda beträffande profil, organisation, arbetssätt etc. Marknadsföringen såväl internt som externt kommer att bli än mer viktig.

Fritidsgårdsverksamhetens målgrupp, ungdomar i åldersgruppen 13 – 19 år, ökar i Tyresö under de närmaste åren. Önskemål finns om en utökning av fritidsgårdarnas verksamhet för att göra dessa mer tillgängliga och samtidigt satsa mer specifikt på gruppen äldre ungdomar.

Ett flertal familjer med funktionshindrade barn har under det senaste året flyttat in till kommunen, vilket har ökat behovet av särskoleverksamhet. Samtidigt har föräldrakraven på specialutformade verksamheter ökat markant i takt med att nya specialpedagogiska metoder inom särskoleområdet utvecklats. Dessa trender förväntas bestå. Även föräldrar till barn med behov av särskilt stöd i grundskolan har ökade krav på placering vid små specialskolor, ofta

friskolor, utanför kommunen.

Inom särskolans område har ökad kunskap om funktionshinder medfört starkt ökade krav på mer avancerad specialpedagogik. För att möta dessa önskemål från medborgarna krävs omfattande fortbildningsinsatser.

Rekryteringsbehov

En av de viktigaste förutsättningarna för att nå verksamhetens mål är att det finns kompetent och utbildad personal. Med anledning av de stora pensionsavgångar som förväntas framöver kommer rekryteringsbehovet av lärare och förskollärare att vara mycket stort. Inom förskolan finns redan i dag stora behov att rekrytera förskollärare. Samtidigt behöver andelen förskollärare i Tyresö öka under perioden. Som ett led i att trygga den framtida lärarförsörjningen samverkar Tyresö kommun med Lärarhögskolan i Stockholm och Södertörns högskola om den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen.

Viktiga trender i omvärlden

Regeringen har aviserat att kommuner ska få möjlighet att införa kommunalt vårdnadsbidrag från halvårsskiftet 2008. Reformen borde innebära att Tyresös bidrag ”dagbarnvårdare för eget barn” kan ersättas med kommunalt vårdnadsbidrag. Bidraget skulle kunna innebära att något fler föräldrar väljer att stanna hemma längre än nuvarande föräldraledighet. Följden skulle bli ett något minskat tryck på förskoleplatser för de allra yngsta barnen, framför allt under våren när behovet är som störst.

Regelverket kring betyg och bedömning i grundskolan kommer att förändras. En kontrollstation i form av nationella prov i skolår tre förbereds av Skolverket, som tagit fram ett förslag till mål i svenska och matematik, och proven genomförs förmodligen för första gången under vårterminen 2009. Även andra beslut från staten, exempelvis Lärarlyftet, planerna på att införa betyg från skolår sex, ökade krav på simkunnighet och mer pengar till de tidigare skolåren kommer att påverka skolan på olika sätt, liksom givetvis arbetet med en ny läroplan som planeras inför år 2009. Samtliga förändringar ställer stora krav på kompetensutveckling av personalen inom grundskolan.

Informationsteknologi i alla dess former är en allt större del av medborgarnas, inte minst ungdomarnas, vardag. Skolverket har aviserat att nationella styrdokument kring elevers rätt till digital kompetens kommer att tas fram. Utöver IT-verktyg för ökad service i form av Skolportalen, satsar Tyresö på ökad datortäthet i skolan, ökad kompetens inom pedagogisk IT-användning och ett Skoldatatek för ökad användning av IT-hjälpmiddel till barn i behov av stöd.

Strategi

- bevaka vad som händer i omvärlden för att kontinuerligt följa och ta till oss nya forskningsresultat samt implementera nya styrdokument.
- planera för rekrytering av kompetent personal bland annat genom att i samverkan med Lärarhögskolan i Stockholm och Södertörns högskola anordna egna utbildningsinsatser för lärarstudierande knutna till kommunen.
- bistå med kontinuerlig kompetensutveckling på övergripande nivå.

- samverka med andra förvaltningar, huvudmän och högskolor, exempelvis Myndigheten för skolutveckling och Regionalt Utvecklingscenter (RUC).
- verka för ständiga förbättringar genom analys av verksamhetens resultat i samband med brukarundersökningar, kvalitetsredovisningar, observationer med mera.
- prioritera barn i behov av särskilda insatser.

Av förskolans anslag fördelas 82 procent i huvudsak som en barnrelaterad ersättning, s.k. barnomsorgs- och dagbarnvårdarpenning inklusive vissa riktade anslag. Ersättningen går till kommunala och enskilda förskolor samt kommunala och enskilda dagbarnvårdare.

Av grundskolans anslag fördelas ca 80 procent i huvudsak som en elevbaserad ersättning s.k. skolpenning och elevhälso- och elevvårdarpenning - inklusive vissa riktade anslag. Ersättningen går till kommunala skolor och friskolor samt till en statlig skola.

Av sarskolan anslag fördelas ca 86 procent till kommunala skolor och till friskolor samt Sär- vux i en anpassad ersättning.

MÅL

Öka andelen familjer som får sitt förstahandsval till förskoleklass från 95 procent till 98 procent

Utveckla metoder för att mäta andelen familjer som får sitt förstahandsval till förskola. Förbättra kontinuiteten mellan förskola – förskoleklass – grundskola
Förbättra resultaten i grundskolan. Öka andelen avgångselever som når minst godkänt betyg i samtliga ämnen från 76,6 procent 2006 (prel. 73,9 procent 2007) till 80 procent.
Förbättra läsförmågan i grundskolan. Minska andelen elever i skolår 8 som enligt den årliga läsundersökningen visar stora lässvårigheter från 12 procent 2007 till 5 procent.
Utveckla formerna för näringslivssamverkan inom grundskolan

MÄTNING AV MÅLUPPFYLLELSE

Jämförelse med föregående år utifrån placeringsstatistik.

Nyckeltal

Kvalitetsredovisning

Statistik från SCB/Skolverket

Resultat vid årlig läsundersökning från Högskolan i Kalmar

Kvalitetsredovisning

Nyckeltal

Förskola	Utfall	Prognos	Budget
	2006	2007	2008
Antal barn i förskola	2 545	2 609	2 647
Antal barn i familjedaghem	156	164	184
Utnyttjandegrad i %	89,5%	90,4%	91,7%
Kostnad/barn i förskola	90 600	92 500	97 500
Kostnad/barn i familjedaghem	64 000	61 700	64 400
Andel som är taxefinansierad	7,7%	7,8%	5,0%

Grundskola	Utfall	Prognos	Budget
	2006	2007	2008
Elever i Tyresös grundskolor åk 1-9	5 153	5 145	4 971
varav elever från andra kommuner	86	71	83
Elever i annan kommun	139	118	119
Elever i friskolor	472	454	530
Elever i förskoleklass	567	601	626

Särskola	Utfall	Prognos	Budget
	2006	2007	2008
Elever i Tyresös obligatoriska särskola	43,5	38,0	41,0
Särskoleelever i friskolor eller andra kommuner	11,5	12,0	10,0
Elever i Tyresös frivilliga särskola	30,5	34,0	42,5
Frivilliga särskoleelever i friskolor eller andra kommuner	16,5	14,0	10,0

Budget

BELOPP I TUSEN KRONOR	NETTO-		
NÄMNDER/STYRELSER	KOSTNADER	INTÄKTER	KOSTNADER
Barn- och utbildningsnämnden	816 018	60 651	755 367
Förvaltningsgemensamt	16 818	0	16 818
Förskola	270 217	33 611	236 606
Grundskola	486 710	20 600	466 110
Särskola	32 462	3 828	28 634
Fritidsgårdar	9 811	2 612	7 199

Verksamhetsförändringar

Under 2008 kommer flera större förändringar att äga rum inom barn- och utbildningsförvaltningens verksamhet. En ny organisation genomförs, vilket påverkar såväl de centrala funktionerna och chefsstrukturen som enhetsindelningen. Förslaget till ny organisationen beskrivs närmare nedan.

För att ytterligare förbättra kvaliteten inom grundskolan har nio miljoner tillskjutits utöver den uppräknade som skett som kompensation för pris- och löneökningar. Personaltätheten kommer att öka och då i första hand för de yngre eleverna. Förvaltningen kommer också att se över

vilka nya/utökade personalkategorier som kan behövas, t ex lärare i bild. En mindre del av tillskottet kommer att användas till fortbildning av personal om hur barn lär sig på olika sätt. En miljon har tillskjutits för ökade kostnader för barn med särskilda behov. Ytterligare en miljon har tillskjutits för kompetensutveckling av lärarna inom det sk "Läraryftet".

På kommungemensam nivå kommer införandet av ett servicecenter att innebära förändringar för de funktioner som arbetar med medborgarservice inom förvaltningen idag, framför allt placeringsassistenter.

Vid all verksamhets- och budgetplanering måste även hänsyn tas till den nya situation där hälften av kommunens förskolor och en växande andel av grundskolorna drivs i enskild regi.

Organisation, personal och ekonomi

Enligt det förslag till ny organisation som presenterats av förvaltningschefen i augusti 2007, kommer barn- och utbildningsförvaltningens förvaltningschef att leda en organisation med nämndsekreterare, utvecklingsledare, verksamhetschef Bibas, verksamhetsstrateg, avdelningschef ekonomi samt cirka 10 rektorer. Verksamhetsstrategen leder en utredargrupp och avdelningschefen ansvarar för en avdelning med ekonomer och administratörer. Den nya organisationen har beslutats under september månad och genomförs den första januari 2008.

Förskola och familjedaghem

I Tyresö finns förskolor och familjedaghem i kommunal och enskild regi. Andelen enskilda förskolor har ökat de senaste åren. Kommunen har tillsynsansvar för de enskilda förskolorna och enskilda familjedaghem. I budget för 2008 har beräknats 2 831 barn, varav 48 % i enskilt drivna förskolor/familjedaghem.

Enligt det aktuella organisationsförslaget kommer de kommunala förskolorna att ingå i enheter med minst en grundskola och en eller flera förskolor. Några enheter har dagbarnvårdare knutna till sig. Enheten leds av en rektor som under sig har en eller flera biträdande rektorer. Ansvar för arbetsmiljö och personalens kompetensutveckling vilar på rektor. I den kommunala förskolan fanns det 351 årsarbetare och i de enskilda förskolorna 113 årsarbetare, varav 38 procent hade högskoleutbildning

Förskolan får öronmärkta medel 2008, särskilt riktade statsbidrag för personal i förskolan – Kvalitet i förskolan. Tyresö har preliminärt blivit tilldelat 3,4 miljoner för 2008. De riktade statsbidragen ska användas till personalförstärkning i förskolan och skolverket kommer att begära in en redovisning att så har skett.

Grundskola

I budget för grundskolan finns 6 195 elever i årskurserna F- 9 varav 5 548 går i den kommunala skolan.

Fjorton grundskolor har Tyresö kommun som huvudman. Inom de kommunala skolorna arbetar 380 årsarbetare/lärare (429 personer), varav 85 procent har pedagogisk högskoleutbildning. I förskoleklass fanns 35 årsarbetare.

Skolorna kommer enligt organisationsförslaget att vara organiserade i resultatenheter, i många fall tillsammans med en eller flera förskolor. I enheterna ingår ofta även skolbarnsomsorg och förskoleklass, samt i något fall fritidsgård eller särskola. Enheten leds av en rektor med

resultatansvar och personalansvar inklusive ansvar för arbetsmiljö och personalens kompetensutveckling.

Särskola

Särskolan erbjuds inom skolformerna obligatorisk särskola och särgymnasium och SärVux, och är avsedd för elever med utvecklingsstörning, autism eller förvärvad hjärnskada. Den obligatoriska särskolan (årskurs 1-10) är lokalintegrerad i två grundskolor, särgymnasiet (verksamhetsträning, yrkesträning och specialutformade nationella program) är lokalintegrerat med gymnasiet. Inom Södertörnskommunerna pågår en anpassning av programstrukturen inom särgymnasierna. SärVux finns i samma lokaler som KomVux.

I budget för obligatoriska särskolan finns 41 elever och i särgymnasiet 43 elever. 20 elever har valt skola i annan kommun.

Kraven på den pedagogiska personalens kompetens är höga. Avancerad fortbildning måste beaktas.

Inom verksamheten finns lärare motsvarande 11 årsarbetare (20 personer) varav flertalet har pedagogisk högskoleutbildning. Av den obligatoriska särskolans lärare har 48 procent specialpedagogisk utbildning.

Fritidsgårdsverksamheten på Bergfotens skola vänder sig till ungdomar från 13 år med funktionshinder.

Fritidsgårdar

Anslaget till fritidsgårdar ökas med en miljon kronor för att förbättra kvalitet och tillgänglighet för ungdomarna. Fritidsgård finns på Nyboda skola och träffpunkter finns i Trollbäcken, Strand och Krusboda. Fritidsgårdsverksamheten innefattar även fritidsklubb, eftermiddagsverksamhet för barn 10-12 år.

Skolhälsovård

Skolhälsovård med skolläkare (50 %) och skolsköterskor (8,8 heltidstjänster) erbjuds samtliga elever i grundskolan, särskolan, gymnasiet och gymnasiesärskolan.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron i förskolan har minskat och ligger för området med bara förskolor på 8,9 procent vilket är något högre än kommunens mål. Detta innebär fortsatta åtaganden för att öka frisknärvaron för barnskötare och förskollärare.

För grundskolan ligger sjukfrånvaron på 6,3 (enheter med skolår F-5), 6,8 (enheter med skolår F-9) respektive 3,9 (enheter med skolår 6-9) procent.

Uppföljning och utvärdering

Kvalitetsredovisning

Samtliga verksamheter inom nämndens ansvar utvärderas kontinuerligt i den årliga kvalitetsredovisningen som föreskrivits av Skolverket. I kvalitetsredovisningarna följs verksamheten på både enhets- och förvaltningsnivå. I kvalitetsredovisningen mäts hur förvaltningen och enheterna har klarat att nå nationella och kommunala mål. Enheternas redovisningar utgör underlag för förvaltningens arbete. Till grund för enheternas/kommunens kvalitetsredovisningar finns:

VÅGA VISA - Kommuner i samverkan om utvärdering

Våga visa är ett samarbete inom utbildningsområdet som bedrivs av Ekerö, Nacka, Salem, Sollentuna, Tyresö, Upplands Väsby och Värmdö.

VÅGA VISA innehåller fyra delområden: observationer, kundundersökningar, självvärdering, tester och prov

Uppföljning av nationella prov och betyg

Resultatet dokumenteras i "Resultatboken" tillsammans med de resultat från tester som ingår i VÅGA VISA. Resultatboken redovisas för nämnden.

Tillsyn av enskilda förskolor och familjedaghem

Kommunen har tillsynsansvar över de enskilda förskolorna och familjedaghemmen. Det sker bland annat via besök. Enskilda förskolor kvalitetsredovisar från och med 2006.

Klagomål och synpunkter

Rutin och blankett för klagomålshantering finns. Klagomålen sammanställs årligen.

Samarbete med myndigheten för skolutveckling

Förvaltningen ingår i utvecklingsprojektet "Kvalitet i förskolan" i samarbete med Myndigheten för skolutveckling.

I samband med denna satsning har en mötesplats, kallad Pedagogforum, med representanter från förskola och förskoleklass startat. Detta forum fungerar som en mötesplats där de närvarande pedagogerna ges möjlighet att utveckla den pedagogiska praktiken kopplat till uppdraget enligt styrdokumentet. Arbetet dokumenteras kontinuerligt och uppföljning kommer att ske av hur implementering sker inom varje enhet.

Ekonomisk uppföljning sker månatligen i samband med kommunens månadsrapporter och utförligare analys sker i samband med prognosen per sista mars, delårsbokslutet i augusti och vid bokslutet. En utförlig redovisning av nämndens verksamheter med pedagogiska och ekonomiska nyckeltal sker i samband med kommunstyrelsens bokslutsbredning.

Bilaga 1

Information

Kommungemensamma mål och åtaganden

FOLKHÄLSA

MÅL

MÄTNING AV MÅLUPPFYLLELSE

Ökad fysisk aktivitet

Genomförande av de åtgärder som presenteras inom området folkhälsa

Goda matvanor och säkra livsmedel

Genomförande av de åtgärder som presenteras inom området folkhälsa

Arbetet i Tyresö riktar sig främst till målgrupperna barn och ungdomar samt äldre. Exempel på insatser under 2008 är:

- redovisa vissa åldersgruppers längd- och viktutveckling (BMI)
- erbjudande om samtalsgrupp för överviktiga ungdomar
- stödja samverkan med Korpen och föreningslivet
- förbättrad skyltning av promenadvägar
- åtgärdsplan för säkra skolvägar
- plan för långsiktig utveckling av produktion av mat för äldre tas fram

DROG- OCH BROTTSFÖREBYGGANDE ARBETE

MÅL

MÄTNING AV MÅLUPPFYLLELSE

Alkoholdebuten ska skjutas upp

Mäts genom drogvaneundersökningar

Alla tyresöbor ska känna sig trygga och säkra i kommunen och i sitt bostadsområde, under dygnets alla timmar. Den upplevda tryggheten hos allmänheten ska successivt öka.

Mäts genom SCB-enkät

Exempel på åtgärder inom drogförebyggande arbetet under 2008 är:

- Program för tonårsföräldrar, ex. Cope
- Genomföra drogvaneundersökningar i årskurserna 6, 9 och 2 på gymnasiet
- Alla skolor med elever i skolåren 6-9 ska arbeta med långsiktigt drogförebyggande program, av typen "Livsviktigt" eller "Våga vara".

- Införa alkohol- och drogpolicies/handlingsplaner i föreningslivet

Exempel på åtgärder inom brottsförebyggande arbetet under 2008 är:

- Organisera trygghetsråd i bostadsområden
- Genomföra trygghetsvandringar i bostadsområden och runt kommunens skolor
- Genomföra föräldra- och nattvandringar
- Skapa policy och handlingsplan (och implementeringsplan) mot klotter och skadegörelse
- Slutföra projektet ”Trygg i skolan”
- Internetutbildning till föräldrar i årskurserna 4 o5
- Komma igång med Grannstödsverksamhet, tillsammans med polis och förening Grannstöd

Uppföljning

- Drogvaneundersökningar
- Statistik från kommunens Mini-Maria och Maria ungdom
- Statistik från polisen
- Folkhälsoinstitutets kommunala basfakta
- SCB:s kommunenkät som bl. a omfattar medborgarnas upplevda trygghet
- Kostnader för klotter och skadegörelse (ska minska)
- Effekterna av projektet *Trygg i skolan* kommer att mätas hösten 2008
- Antal skolor som genomför Internetutbildning
- Antal föräldra- och nattvandrargrupper (ska öka)

HANDIKAPPLANEN

MÅL

Ökad delaktighet för personer med funktionshinder, vilket är en markering att funktionshindrades delaktighet i samhällslivet måste ses som en process mot målet full delaktighet.

MÄTNING AV MÅLUPPFYLLELSE

Genomförande av de åtgärder som presenteras inom handikapplanen

Insatser under 2008 kommer exempelvis att vara:

- Tillgänglighetsförbättringar i kommunens skolor och förskolor
- Resurser avsätts för fritidsaktiviteter för funktionshindrade barn
- Fortsatta förbättringar av möjligheter till vuxenstudier
- Deltagande i arbetsmarknadsprojekt för funktionshindrade